

ענף ג'

וככל בדברינו אך הטובה הוא כי כל מליחותו שאלו בחלמה הרי הוא מחבר לגמרי ונתהפך לאש משפט שהוא האשו של גיהנם כנ"ל אך עכ"ז הנה נשאר זיהומה וריחו בכל שרשי המליחית כולם שהיו עדיין מלאים בזיהומה רבה וכמ"ש והארץ היתה תוהו ובוהו ומוחק וזוהו כל כח הרע שנשאר אז. ובעת התיקון דמטטה בראשית כאשר נבררו השרשי המליחית ונטהרו מזיהומהם לנורח מליחת העולם הנה לא נחבטל אותו הנה לגמרי אלא היתה אהבו הקב"ה לנסות בו בני אדם וכמו שיתבאר בדברינו לקמן. וכל אותו הכח הרע שהיה בלוע בהם והוא הזיהומה הנשאר בכל שרשי המליחית הנכריים. הנה כאשר נברר אותו הזיהומה מהם בעת התיקון וילא לעלמו. הנה עשה הקב"ה מזה בחי' הו"ן דקליפה אשר אמר האר"ל בשער הקליפות פ"ג שהיה הו"ן דקליפה בבחי' ו' נקודות לבד והטו"ן דקליפה בבחי' נקודה אחת ובאופן הו' נקודות היה כולו בהם הכח והאפשרות שיוכלו להתקן לפרטופים גמורים ג"כ פ"י החטא. וכמו שמתבאר בדברי הרב בפ"ג שם אך שנטשו אח"כ לפרטופים גמורים פ"י החטא דעהד"ע. וכל אלו הו' נקודות דקליפה הנה נעשו מאותה הזיהומה אשר נפרד בעת התיקון מזכירי דהב"ן ומכל שרשי המליחית כולם בעת התיקון דמפ"ב ונפרד אז כל הזיהומה מהם וילא לעלמה ומזה נעשו כל הו' נקודות דהו"ן דקליפה. ומה שנטשה בבחי' ו' נקודות הוא משום כי הנה הם מתמלית כל הטומאה והרע אשר נעשו ברשעת כל התפקוד דורות ממחלב הקליפות שהוא האור החשוך אשר היה כולו בהשברי כלים דהו' מלכין קדמאין וכנ"ל ענף ח' :

וכבר אמרו שם כי אותו אור החשוך עלמו הוא אינו רע ח"ו אלא שבגרמת התפקוד דורות נעשה הוא לכח ישרש רע וילא ממנו אז כל הטומאה והרע כולו במליחות נורא מאד ואח"כ התריב אותם הקב"ה ולא נשאר מהם אלא רק המליחית שומאה רע והוא לכולן וזיהומה אשר היו בלועים בזה כל הנילוטין והשברי כלים וכל שרשי המליחית דהב"ע כולם ואח"כ בעת התיקון דמפ"ב נבררו מכל אותה הזיהומה ונפרד וילא אותה הזיהומה בפ"ע ונעשה מזה בעת התיקון הו' נקודות דהו"ן דקליפה. הו"ן הו' נקודות והטו"ן בנקודה אחת והיה כולו באופן הו' נקודות הכח והאפשרות דמליחת כל הרע כולו להמלא ולהעשות פ"י החטא שהוא כל הרע כולו אשר נעשה ונשלים פ"י החטא דעהד"ע וכן הוא מחפשו ומתקיים פ"י עונותינו המרובים בכל משך ימי עולם עד ביאת המשיח. והרי נמלא עכ"פ כי בעת התיקון דמפ"ב הנה היה קלת התיקון להרע ג"כ כי הרי ילא אז מליחותו בבחי' הו' נקודות הנו' כי הוא התחלת היתה"ר אשר נעשה בעת בריאת העולם וכדי לנסות בני אדם על ידו וכמו שיתבאר לקמן. וכוננו מאמרים ז"ל בב"ר פ' ט' סימן ז' (וכן בקבלת רבה פ"ג בפסוק את הכל עשה יפה בעמו. אהו ג') וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד. טוב זה יילך טוב מאד זה ילה"ר :

והרי נתבאר לנו ג"כ היטיב שורש מליחותו דכל הרע מהיכן שנתהוה. וכבר יליחתו אך שילא. כי שורש מליחותו הוא ממחלב הקליפות שהוא רק מליחות אור חשוך אשר הוא אינו רע בעלמו כלל אלא רק חוקה נכרות קשים. והוא בבחי' יסוד כללי. פ"ד כח ההיולי אשר אפשר לעשות ממוט כל מה שרולה. כי הוא טשא חפשי שאפשר להטוהו לכאן ולכאן. וע"י רשעת התהקט"ר דורות שהרשעו מדעתה ובבחירתה כנ"ל ענ"א. הנה ילא ע"י כל המולות דמחלב הקליפות כולו לרע גמור במליחות נורא מאד והגם שנתקן ונתחבר אח"כ עכ"ז הנה נשאר כחו וזיהומתו לדרואן לכל ימי עולם והוא אשר מהפשט ומתגדל פ"י החטא. ולי אפשר שיתבטל מעתה אלא רק ע"י הקב"ה לבד וכמ"ש מלחמה לה' בעמלק וכן כתוב (ישעיה ס"ג) פורה דרכתי לבדי. וכמו שהיה כ"ז בעת קץ התיקון האחרון שאז יתבטל הרע מכל וכל וכמ"ש (זכריה י"ג) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. ושורשו יתהפך אז לדינא דקודשא שהוא כולו טוב כנ"ל בסמוך ולעיל ענף ח' ע"ש :

ד

[אות א'] **והנה** ליד מליחות כל הטוהיאה והרע וכל קליפות כולם. הנה נודע הוא כי הוא כרי לייסר את כל כח הבחירה והאפשרות שהיא האפשרות להאדם להטות לכאן ולכאן. כי מזה הוא כל פיקר השכר והעונש. וכמ"ש בתחא דבי אליהו וזו"א פ' י"ב. מפני מה ברא הקב"ה את סילר הרע כו' ע"ש. וכן הוא ג"כ בזוה"ק תרומה קס"ג ע"א וכן אמר האר"ל בשער הכללים פ"ב כי כוננת המאליל העליון היתה כדי שיהיה בחירה ורלון ביד האדם כאשר שיהיה טוב ורע בעולם מפני ששורש הרע בא ממלכין תבירין והטוב בא מהאור הגדול ואם לא היה כן לא היה רק טוב בעולם ואז לא היה שכל ועונש אך עתה שיש טוב ורע יש שכל ועונש שכל ללדיקים שפ"י מעשיו הטובים. מעלה את הנילוטין הקדושים שירדו מתוך הקליפות. ועונש לרשעים שהוריד פ"י מעשיו הרעים. מאור הגדול אל הקליפות (וכמו שבררנו לעיל דרוש ח' ענ"ז אות ב' ע"ש) והקליפה עלמה היא הרעוה בי"א לייסר את הרשע עכ"ל שם. וכן כתב ג"כ בשער המלכים פ"ה ואמר שם כי הקליפה והטומאה היא נעשית מהזיהומה שנתברר מהשברי כלים וכנ"ל ענ"ב. וכ"ז הוא פשוט וטודע :

אמנם גם אחר כ"ז הנה ישחומם כל מעין וידו כל הדוים כי כ"ז היה ניחא באם שהיה הולך כל סדר הבריאה כולה ולכל הפחות רובה. על דרך הטוב והיה נמיסר הבריאה בסדר כזו שהיא נקל אל האדם לכבות את ילרו והיינו שהיו שני הייגרים שקולים לפניו בלי התגברות האחד על חבירו וכפשטות הכח. ס"פ ללבים ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע. הנה אז היינו רואין גם בעיינו את כל הנו' לעטם נכון ומספיק. אצל מאמר"ז שהרי כפי מה שאנו יודעים מכל דורות ימי עולם עד היום היום. הנה מתייבז העולם על דרך לא טוב. ורובם הוא תמיד בכל דור ודור רעים ומתאים וכמ"ש הכתוב כי אחם המעט כו' וגם הטובים והלדיקים הרי כמעט אין אחד שהיא נקי בטוהו. וכמ"ש הכתוב אין לדיק בראך אשר יעשה טוב ולא יחטא [וע' בדברי האר"ל בזוהר הרקיע. ד' ס"ט וד' ע'. עוד כמום גם בענין הר' שמתו נע"זו של נחש] וכן הרי מעיד התורה ג"כ ואמר. כי ילר לב האדם רע מנעוריו. ואמרו קידושין ל' ע"ב. קשה ילה"ר שאפי' יולרו קראו רע. ואב"י אמר ח' מאן דסני לי הוה. לא הוה מלי לאווקמי נפשיה (סוכה ג"ב סע"א) ומנשה אמר לרב אשי. אי הוה התם. הוה נקישנא בשפולני גלימא ורשתת אבתראי (סנהדרין ק"ב ב') והרי לנו כי אפי' לדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד בו. וכן כתוב הן בעבריו לא יאמין ובמלאכיו ישים תהלה (איוב ד') וע"י הרי הולך בסבתו כל ההנהגה כולה מיום ברוא ה' אדם על הארץ. בללות גדולות משונות זו מזו והעולם הולך וסוער תמיד והאדם אין לו מנוחה מיצרו כל ימי חייו כי הוא כנחש יסך וכלפשוני יפרש עד שנמו ונמרו טוח לו לאדם שלא נברא יותר משגברא (עירובין י"ג ב') ואמרו בפסיקתא דר"ב (אחרי דף ק"ע). אמרתי להוללים אל תהולו כו'. אמר הקב"ה לרשעים הלדיקים לא שמחו בעולמי כו' אדם הראשון לא שמח בעולמי כו' אברהם לא שמח בעולמי כו' כביביל הקב"ה לא שמח בעולמו כו' שמחו ה' במעשיו אין כתיב כאן אלא ישמח כו'. וכן הוא בויקרא רבה. פ' כ' ה"ב. ולא עוד כי לא די לו לאדם בכל התלאות הגוראות ששוכרים עליו בכל ימי לבאו אשר בעוה"ז. אלא שגם בעולם הנפשות עלול הוא לכמה לירופים וליבויים עד בואו למנוחתו וכוננו מחרדת ר' יוחנן בן זכאי (ברכות כ"ח ב') ובזוה"ק ויקהל ר"א ע"ב ור"ב ע"א. ובפרט דינא דקידברא שאמרו בזוה"ק תרומה ק"א ח' דהא לית לך כל לדיק ולדיק בעלמא דלית ליה דינא דקברא ע"ש ובזוה"ק ויקהל ק"ש ע"ב וכן בפ' נשא קכ"ו ע"ב. הו' דיגין ששוכרין על כל אדם פ"ש. וע' עוד בספר הגלגולים דפוס פרעמישלא פ' כ"ט ופ' ס"ט ופס פ' ל"ח ופ' כ"ה ובכ"ח שם. מענין הדיגין של האדם אשר פטירתו. וכ"ז הוא מסכת הזיהומה והרע רח"ל. והרי כ"ז היה גלוי וידוע לפניו ית"ש בעת בריאת טולמו אשר אין כח לאדם לעמוד בנסיוניו. וז"ל

מעה בריאה העולם עד עתה שהיה ה' אלפים תרנ"ח אה לא זכה העולם להיות גם יום אחד צדיקונה והרי נראה כאלו שכל בבריאה כולה היא לרק ולבנה ח"ו, אמנם באמונת החיים המתים יתכן הכל ויבואר הכל על כן:

[אות ג'] והענין הוא כי הנה עומק הענין דחייית המתים הנה הוא אינו מתקנה המיועדת להארם לבד אלא שהוא מהיעודים ההכרחיים לכל כחות הבריאה כולה אשר מיום האסדה עד סוף כל ימי עולם הנה כל כחותיה וכח כחותיה אשר בהתהוות והקיום דכל פרטי הגמלאים שבהבריאה טלה וכל תהלוכת עניניהם שעברו על כל אחד ואחד, הנה כל כחותיהם טלה אשר בכל פרט ופרט ובכל רגע ורגע מכל ימי לבאם הנה הם עתידים טולם לחזור ולהתחדש ולקום ולהתקן בעת תחיית המתים, ולא יהיה תחיית המתים להארם לבד אלא כל פרטי הכחות דכל הבריאה כולה והתגהה אשר בכל ימי עולם, הנה טולם יתחדשו ויתוקנו בעת תחיית המתים, וכל ענין תחיית המתים אשר להארם שהוא עולם קטן הנה יתגה כמו כן לכל העולם טלו בכלל ובפרט ובפרטי פרטות אשר בכל זמן קיום העולם טלו, והענין הוא כי הרי עיקר הענין דחייית המתים טודע הוא מדברי הארז"ל שהוא טובג באמת תמיד בכל רגע ורגע, והוא בהגיון והשברי כלים דהמ"ק אשר הם מיתו ועשברו והם תמיד הולכים ומתבררים בכל רגע, כי הנה הם עולים במליאות כל העולמות טולם, ובנין כל העולמות בכל חלקי הדל"מ שזכ"א הוא לעולם רק מהם, והוא מה שאנו רואין גם בעש"ו שזכ"א תמיד פעולות חדשות בכל חלקי הדל"מ שבה ומתקנים ללורך הארם, ואין לך רגע בהזמן טולו שלא יתחדשו פעולות שזות בכל כלי המעשה ומלאכת אומן וכן מה שיעשה משלמו בכח הטבע אשר הטביע הז"ר בראשית י"ט בכל חלקי הד' יסודות ארמ"ט שזכ"א חכם ופעולתם לחן, והעולם טולו הרי הוא בטועל תמיד בלי מנוחה אף רגע אחת וזהו שכתוב אשר ברא אלהים לעשות ר"ל שיהיו בטועל תמיד להיליח כחם ופעולתם לחן, וכל פעולתם הרי הוא ללורך הארם וזוה הם מתפללים כי מתקשרים כל הגמלאות טולס בהארם שהוא מזכר היצור והוא עילויים וחיותם, וכן הוא בכל עולם ועולם, והנה כל הכחות טולם היוצאים תמיד לפועל בעש"ו הנה הם מהגיון והשברי כלים החיטויים השייכים לחלקי עולם העשיה, וכשתשתמש האדם בהנחתם המגיע לו מהם, לעשות רעון קומו והרי מעלה זוה נפשו ורוחו לה', הנה טולה כל חלקי נפשו עם כל כחות הגיון והשברי כלים הללו למעלה למעלה, כל כח וכח לשארם ומקורו, ומתחדשים עם בתוספת אור וזכרה להאיר באור פני מלך חיים והוא תחיית המתים ממש כי הרי הם חוזרים לחיותם אשר כמיתו ונפלו והיו ענושים בעמק מילות ים בלי שום חיות כלל, ועתה הם עולים ומתחדשים בטועל חוספת אור וזכרה הרבה ממה שהיו מקודם, ועד"ו הנה עולים תמיד ומתבררים מהגיון והשברי כלים אשר נפלו ומיתו בעולם הטוה מכל הנה' מחזבים טולם אשר כתבו לעיל עקף א' השייכים לכל עולם ועולם מהד' עולמות אבי"ע, הנה עולים ומתבררים תמיד ע"י הוורה והמטה וכמ"ט הרב בשער פנימית ופי' דרוש ב' וככ"מ, וכטודע מכל טונת הברכות והתפילה והמעשה בכל דרושי פש"ח וע"ט בשער התפילה פ"ו ובספר הגלגולים דפוס פרעמישלא פ' ל"ח ועם מפרק ג"ד והלאה שזכור שם כל אלו הענינים בארכוב ובביאור היטיב, והנה אמר הארז"ל בטונת שמונה עשרה בזכרת אמה גבור, דלכך יסודו שם ה' פעמים מחיה המתים והוא כנגד הדי מיני מלכים דא"א ואז"א וז"ן אשר נפלו ומיתו בעולם הטוה וככ"ל ענין אמת ו' והנה הם מתקנים ועולים תמיד כי אין רגע שלא יתקנו ועולים ביודים חדשים תמיד, ולכך נתייחד עם הכרת מחיה המתים בלשון הוה ג"כ, וכאשר יוגמר כל הבידורים טולם אשר גם בתחית עולם העשיה הנה אז יקומו כל שוכני עפר אשר גם בעש"ו ויעלו טולם, כי כל ענין החיה והקבורה דהארם הרי הוא ג"כ רק בטבת הזוהמא אשר מוכרח להתבלה ולהתעכל בשפרא וכמ"ט זכ"א פ' שלח דף קס"ג טוף ע"א וכטודע, והוא ע"ד כל המלכין קדמאין אשר נפלו ומיתו משום הסיגים שבהם וכדי שיפרדו

וא"כ טרי כל טעם המזכר לבריאה הרע, אינו טעם מספיק כלל כי לא אינו בענין ולא אגריה בענין, וכמ"ט בסנהדרין פ"ד א', ומה גם כי הרי אזו רואין דאיכפר הקב"ה על יהושע על מה שלא הקדים הוא בטות הזה לבטל את הנה"ר דעבו"ו, וכמו שעשו אנשי כנע"ג וכמ"ט רז"ל בפ' המוכר שדכו בערכין ל"ב ע"ב, ומלשון הגמרא משמע שם שנס על משה רבינו ע"ה יש ג"כ קלת איזה הרעור הקפדה זוה, שאמרו שם בשלמא משה לא בעא רחמי דלא הוה זכותא דא"י אלא יהושע טו', וטודע הוא כי כל לשון בשלמא שבגמרא הוא הוראת איזה הרעור על הפכו, והרי לנו עכ"פ כי היה רעוט של הקב"ה על זה מאד—וא"כ הרי יגדל הקושיא כי למה ברא אוהו מתחילה מכל וכל, מאחר שקלקולו הוא הרבה יותר מתיקונו, וכמ"ט ג"כ זכ"א בראשית כ"ג ע"א ע"ט:

[אות ב'] אף הענין הזה הוא באמת עמוק טרח מאד ואין א"ש כערכי אפשר לעמוד על סודו פכ"ו הנה דחקתי את עלמי לכנסו בזוה במעט קט וכפי מה שהערוני מן מן השמים, הנה ראינו לרז"ל (בסנהדרין ל' ע"א) שחשבו באלו שאין להם חלק לעש"ב, האומר אין תחיית המתים מן התורה וכן הרמב"ם ז"ל ברומ ה' אשר דיבר בו הנה חשב הוא ג"כ את אמונת החיים המתים מכלל ה"ג עיקרים שהם פינות יסודי התורה, ולכאורה יפלא כי על מה ולמה הוא וכמו שהמה על זה מהר"י אלבו ז"ל בספר העיקרים מאחר ראשון פ"ג, ואמר כי המתמין בשכר ועונש אלא שיאמין הגמול לנפשות בעולם הבא, ושאין תחייה לגופות אחר המות, למה טפול התורה בכללה עד שיחויב למנות תחיית המתים עיקר מעיקרי התורה טו' ע"ט, אך האמת הוא כי זוה תלוי עיקר הכל ולולא זה היה נראה כי כל הבריאה כולה הוא רק לעמל ולהלאה ולרחובן נפש לכל בשר ורוח ח"ו, כי כאשר נתחקה ונתבונן על כל הנהגת ימי עולם מיום בראו ה' ארם על הארץ הנה וכל הדורות טולם עד ולא לן אדה"ר בכבודו אף לילה אחת, וכל הדורות טולם עד המבול שהוא חלק הנה"ו שנים הנה טולם נאכדו ולא נשאר מהם אלא רק נח וכנו, וכן אח"כ בעשרה דורות אשר מנח עד אברהם אבינו ע"ה הנה לא היה ג"כ תועלת מהם אלא רק באוקן היחיד הגולה שכלל דור ודור, כי הגם דשם ויפת קבטו מדרשות להורית דרכי ה' אבל לא הלליח שלא הלכו רבים אחריהם, וכמ"ט בחיקויים היקן ס"ט קב"ח בע"ב חמא דלא אללה טו', וע"ט בבגד"א, ולי' הההיל להתפרסם אמונת ה' בעולם אלא רק מאברהם הגבו ע"ה כי אז נסתים הדי אלפים טוהו בתיחו בן ג"ב טנה וכמ"ט רז"ל בעבו"ו ט' ע"א, והרי קראו רז"ל כל אומן הדי אלפים בטם הוה, והרי נראה לכאורה שלא היה תועלת כלל מכל הדורות הללו, וכן גם אח"כ בשני אלפים תורה הרי לפי מה שגראה לכאורה לעינינו הנה גם זוה לא הלליח העולם עדיין כלל, כי הרי לא היה תורה אלא לישראל אשר הם המטט מכל העמים ונשאר רוב העולם בזהו אשר אין תועלת כלל מהם, וכן גם בישראל גופה הרי לפי מה שגראה הנה לא נטלם עדיין הטונה בהם ג"כ כי הרי עיקר המערה לגמור הגלגלה ישראל ועילויים, כפי מה שאנו רואים בתורה, הרי היה עיקר המערה רק על בנין בית הבחירה כי רק זהו המנוחה והנהלה אשר הנה התורה כי לא באהם עד עתה אל המנוחה ואל המתלה, וכמ"ט בזכרים קי"ט ע"א, וכטודע מזה"ק פ' יהרו פ"ה ע"ה כי רק בימי שלום קיימא סיברא בהשלמותא כי זו נטלה הט"ו דורות מאברהם אבינו ע"ה, והיה אז הללחת ישראל במעלה העליונה, וע' זוה בדברי הארז"ל בשער מיטוט הירח פ"ב, ואחר כ"י הרי אמרו רז"ל במדרש רבה נשא פ"ו סימן ד', כי באותו הלילה שהשלים שלמה מלאכת בית המקדש, נשא בת פרעה ובאותו שעה עלתה במחשבה לפני הקב"ה להתריב את ירושלים הה"ד כי על אפי ועל תמוני טו' ע"ט, וכן אמרו בשבת ג"ו ע"ב בשעה שנטא שלמה את בת פרעה ירד גבריאל וענן קנה בים טו', והרי לנו כי לא היה גם לילה אחת בנות, והוא ג"כ ע"ד הכתיב ארם ביקר כל ילן, וכן הוא כמחש"כ בכל חיותן שני אלפים דיוות המשיח כי כבר ילא מתן יותר עאלף ומרנ"ו שנים ועדיין לא טשעטו זיהרי גמלא כי

מה

מהם כל הסינים וכנ"ל ענ"א וכן לעיל ח"א דרוש ו' סימן ד'.
 ואח"כ הם עולים ונכבדים. כן הוא עד"ו המינה והקבורה בהנפיות
 שבוה"ז. שמוכרת הוא שיתעכל כל הזוהמא שבהם אשר נהעברו
 ע"י כל הזוהמא והרע. ולכן ככלות כל הזוהמא והעכירות שהוא
 אחר ביאת המשיח אז יקלו וירגו כל שוכני עפר ויעמדו בנפסם
 מוכבים ומלובנים. כי כמו שכל יצירת האדם הנה היה אחר כל
 מעשה בראשית כולם ואחר כל בריאת העולמות כולם. והוא כלל
 הכל ובו תלוי תיקון הכל וכמו שבארנו כ"ו בכלל הת"פ והסת' כלל
 ט"ו ענף י"א. כן יהיה ג"כ כל תחיית המתים שבנפשות בני אדם
 ג"כ רק אחר שיצאו ויעלו כל הבידורים כולם שכל חלקי העולמות
 כולם. כי הוא גמר התיקון של הכל והוא כלל כולם והרי נמלא
 כי ענין תחיית המתים הוא נעשה תמיד. אמנם יש מהם אשר
 הם עולים תיכף למקורם ושורשם העליון ויש מהם אשר מהעבד
 ומתגלגל תיקונם עד זמן ביאת המשיח. ובאשר שכל הגילויין כולם
 הם לריך שיפתארו כולם יחד והם תלויים זכ"ו לכן יהיה גמר
 תשלום תיקון כולם רק אחר ביאת המשיח דוקא כאשר יהיה תחיית
 המתים להנפשות בני אדם ג"כ:

[אות ד'] והנה כל כחות הפעולות כולם אשר נעשה צוה"ז
 ככל משך ימי עולם מששת ימי בראשית עד
 היום הזה. וכן כל הכחות כולם דכל חלקי הדי' יסודות ארמ"ע
 הכלליים ודכל חלקי הדח"מ הפרטיים אשר נשפטו וילאו מהם בכל
 רגעי הזמן כולו דכל השית אלפי שנין. הנה כולם יעוררו ויזוררו
 ויעמדו ויקומו ויחירו ויחירו צעם התיקון. ולא יאבד ולא יתבטל
 שום כח קל מהם. כי כולם הם מהה' מתלבים אשר היו כלולים
 בהגילויין והסברי כלים דהמליכין קדמאין. ולכן מוכרת הוא שיחזרו
 ויעלו כולם לשרשם בקודש והוא תחייתם אשר יעמדו ויקומו לעת
 קץ הימין ויחדשו בהוספת אור וזכרה משפעת קודש דמי העולמים
 כולם ית"ש. וזהו מ"ש. בדניאל י"ב. וירם ימינו ושמאלנו כו'
 וישבע בתי העולם. ומתאר אז את הקב"ה בתואר מי העולם (מה
 שלא נמלא תואר הזה בכל התנ"ך כולו) משום שאז יקום כל העולם
 כולו בתחיה ולא יאבד ולא יתבטל שום כח קטן וקל מכל הגמלאיים
 כולם אשר מעת מעשה בראשית עד סוף הזמן דביאת המשיח ויעמדו
 כולם בתחיה בשפעת קודש מתי העולם ית"ש. ואז יתנו כולם
 לעד ויחירו כולם באור פני מלך חיים. והרי נמלא מוכ"ו כי אמונת
 תחיית המתים הנה היא בלמה עיקר גדול כי רק זהו יתראה
 אך שכל הבריאה כולה והנהגהה היא רק לתכלית הטוב. והאור
 תמים פעלו א"ל אמונה ואין עול כו' וכל ארמות ה' הם רק חסד
 ואמת. והרי אהב בלמה אמונת תחיית המתים אמונה עיקרית שהכל
 תלוי בה:

והגם כי הרי לכאורה איך אפשר להעשות כל זאת אחר שכבר
 נעמלו ונחטברו כ"כ הרבה בכל הזוהמא והזוהמא והרע
 צעם נפילתם בעולם התוהו ואח"כ ע"י הזוהמא והזוהמא אשר
 מכל הפשעים והעונות דכל דור ודור אשר בכל דורות ימי עולם
 שרונן הם רעים וחטאים וכנ"ל. אמנם על זה הנה הוא הקב"ה
 גדול הטעה ורב העלילות והכין על זה עזות מרחוק בתיקונים
 גדולים והם כל התלחות המרובים העוברים על כל בשר בעוה"ז
 מיום בראש ה' אדם. על הארץ וכן כל העונשים הנוראים אשר
 בעולם הנפשות ששם הוא עיקר העולם דגמר הצירוף והליבון. ועי"ז
 הנה הולך ומתבטל כל זוהמא וזוהמא ורע שבהם ויתלכדו ויתלבנו
 כולם ויחזרו עיקר כחותיהם הפנימיים שהם מהמ"ק ויעלו לשרשם
 בקודש. ולא עוד אלא שגם כחות דכל הרע עלמו. ר"ל כל הכחות
 כולם אשר הרע משתמש בהם לעשות רעתו וכן כל הכחות דכל
 התלחות והעונשים כולם אשר בעוה"ז וכן בעולם הנפשות כנו'.
 הנה גם כל אותן הכחות עליון יתקומו כולם ג"כ ויחזרו כולם
 לקודש. והוא משום כי הרי אין להרע שום כח מעמלו כלל. וכן
 כל תלחה ועונש אינה מליאת עלמותיה מעיקרה כלל אלא שרע
 הוליא אותו הכח להרע. ואח"כ הנה מתהפך אותו הכח ע"י סבת
 יליאתו לרע הנה מתהפך הוא עלמו עי"ז לשימוש תלחה ועונש כי
 ע"י שרע היה משתמש בו להרע הנה נעשה עי"ז אח"כ לשימוש
 תלחה ועונש ולא נעשה העונש אלא מהרע עלמו וכנ"ל ענ"ב. ועי"ז

גופה הנה הוא הולך ומתבטל תמיד כי הרע והעונש הוא כשמן
 עם האש שהאש הוא מהשמן. כן הוא העונש מהרע. והם מתבטלים
 שניהם יחד מומש. כי ככלות השמן נכבה האש. ולכיון השמן הרי
 הוא ע"י האש. וכ"ז הוא משום שכן הרע וכן העונש (אשר שניהם
 הם בלמות רק אחד כנו') אין להם מליאה עלמותית מעיקרם
 ולכן הם הולכים ומתבטלים. אצל הכח גופה אשר הרע היה
 משתמש בו וכן מה שמהפך אח"כ להשתמש בו העונש. הנה
 הוא יש לו מליאה עלמותית כי הוא מהמליכין קדמאין כנו'
 ולכן ישאר הוא לעולם ויחזור הוא לשרשו בקודש ואז יהיה נמלא כי
 היה לו (לאותו הכח) תועלת גדול מהרע והעונש כי הם אשר הוליא
 אותו מהכח אל הפועל בכל האפשרי והיא משום כי הרי הרע צעם קיומו
 הרי הוא הולך ומתבטל בכל האפשרי בלי הכנעה כלל. ובענין הזה
 הנה נבחר לד התגברות הרע ברעתו הרבה יותר מהתגברות הטוב
 כי הדיק והטוב אי אפשר להתגבר בכל כח קדושה על הכלית יותר
 אחרון אחרי שהוא מכניע ומבטל את עלמו תמיד להקב"ה וכל
 הכנעה הוא אינו הולך להלאה אלא מתמיד למעלה וממילא הוא
 שאינו יולא בכל כחותיו על הכלים יותר אחרון משא"כ הרשע
 והרע הוא יולא בכל כחותיו עד התכלית יותר אפשרי. והרי
 היה תועלת לכל אותן הכחות דהגילויין והסברי כלים דהמ"ק
 אשר ילאו ונתגלו ע"י הרע והעונש. כי רק עי"ז ילאו לגילויים
 בכל האפשרי. ועוד כי הרי הגבורות לבדם הנה אי אפשר
 שיתגלה בכל כחותיהם אלא רק ע"י הרע דוקא כי כאשר ישתמשו
 בהם בלחה לר טוב וקדושה הנה מתבסמים תיכף באורות דהקדיש
 ומתהפכים לשליבין דרחימו והרי משתחפים עי"ז בחסדים רבים
 ואי אפשר שיילאו כל כחות הגבורות בכל כח כחותיהם הם
 לבדם אלא רק ע"י הרע דוקא. וכמו שאמרנו לעיל ענ"ב כי
 אלו שהתגברו כל המתקפ"ד דורות על עלמן מבלי להרע כלל
 אלא ששלטו בעלמן להיות מכלל הנאחר בהם גבורי כח עושי
 דברו היו מתבסמים תיכף להמשך עליהם שפעת אורה וקדושה
 מלמעלה וא"כ הרי לא היה מתגלה כחות דתוקף הגבורות
 הם לבדן כלל. וכבר אמרנו שם כי כל העונש והטעם וכל
 טוב הלפון הוא הכל רק מדינא דקדושה. ולכן היה הט"ך
 שייאלו ויתגלו כל כחות דתוקף הגבורות בהכלית יותר אפשרי
 והוא רק ע"י שהתרחקו מהקדושה הרבה מאד וילאו בכל
 פעולתם רק להרשע ולהרע ואז ילאו עי"ז בכל כחותיהם כולם
 והנה הוא כל מליאת הרע כולו וכל הזוהמא כולה אשר מזה
 גופה נעשה אח"כ כל התלחות כולם העוברים על כל בלי
 עולם מיום בראש ה' אדם על הארץ וכן כל הגיהנם כולו וכל
 העונשים כולם אשר בעולם הנפשות וכנ"ל ענ"ב. וזהו עלמו הרי
 הם הולכים ומתבטלים תמיד וכנ"ל. וכשתבטל הרע והעונש הנה
 נשאר אח"כ כל אותן הכחות כולם נקיים זכים ועטורים יהיו אז
 במליאותם בכל תוקפם וכשיתקומו אח"כ באור וקדושה של מעלה
 הנה אז יחירו ויחירו בכל חוקק ועונו עד אין תכלית. ובהם הוא
 כל השיעשוע והעונש והטעם וכל טוב הלפון אשר עין לא ראתה כי
 רק חוקק הגבורות הנה הם הכלי מוכשר לזה להשתמש בהם ועל ידם
 בפעולות הטעם והעונש וכל טוב הלפון והרי נמלא עב"ג כי בריאת
 כל הרע והעונש הנה הוא לורך גדול לתכלית תיקון האחרון
 ולכל טוב הלפון כי רק על ידו ילאו כל תוקף הגבורות מן
 הכח אל הפועל. וכשיתקומו אח"כ באור קדושה של מעלה ויחזרו
 לשרשם בקודש. יתקיים בהם ע"ד שאמר י"ן רשע ולדיק יבש
 כי אז יחירו ויחזרו באור פני מלך חיים בכל תוקפם וכנו' והצבאר
 בזה עוד בדברינו למטה וצפרט לקמן דרוש ד' ענף י"ז י"ח והתבונן
 בזה מאד ותבין:

[אות ה'] והרי לנו מוכ"ו כי כל הזמן כולו דכל משך ימי עולם
 וכל הדורות כולם שבהם הגם שרונם הם רעים
 וכן גם כל השני אלפים תוהו וכל התלחות הנוראות והרסיות
 הגדולות אשר עברו בכל משך ימי עולם כמו המבול והפיכת סדום
 ועמורה וכדומה הנה הם אינם לבטלה ח"ו שום רגע אחת מהזמן
 ושום ענין קל מכל מה שנעשה החת השמש כי כל הפעולות כולם
 וכל המעשים כולם אשר נעשה בכל המליאיים כולם וכן כל המוח
 המוח

החיות וההתחיות והקיום של כל המליצות כולו אשר בכל הזמן
 דשית אלפי ענין הנה הם כולם סיבוי מולאות הגבורות והמלכין
 קדמאין מה שיוצאים מן הכח אל הפועל והם כולם פעולות נפלאות
 וסבות מלאים כל טוב על עולם התיקון. כי הכלל הוא שכל העולם
 הוא ר"ל כל העולמות כולם אשר בכל הזמן הוא עד עם התיקון.
 הנה הוא רק עולם המעשה והפעולה לבד וכן הוא נמשך והולך
 בפעולה תמיד שאינו עובת רגע אחת. והם כולם מולאות ותולדות
 כחות הגבורות והמלכין קדמאין להוציאם מן הכח אל הפועל כי
 רק הם הכלי מוכשר להוציא על ידם כל טוב האופן אשר בהגלית
 תיקון האחרון וכו'. והנה כמו שכל פעול ואומן אין לו שמחה
 במעשיו כלל אלא רק בעת חגליתם כן הוא בכל מליצות כל
 העולמות כולם שהם פעולתו ית"ש הנה בכל הזמן הוא עדיין
 הכל רק בפעולתו. ולכן אמרו ר"ל (א"ל אות א') כי כביכול שגם
 הקב"ה לא שמח עדיין שמחה בעולמו שאמר ישמח ה' במעשיו
 שמח אין כתיב כאן אלא ישמח. ונדע הוא שכל ענין מעשה
 ופעולה הנה כל מה שההכנה והפעולה הוא יותר גדולה הרי נמשך
 יקרת הנפטר יותר הרבה כי מנדול הסבה יש להבין גדולת הענין
 המסובב ממנו. ומפעולה וסיבה גדולה כו הנמשך בעמל ותלאה
 גדולה וטראה העובר על כל באי עולם זה זמן כביר משך רב
 שהוא עד קרוב לששה אלפים שנה. הרי לנו פתח להבין גדול
 יקרת המסובב והסכלית אשר יסובב מה. כי יסובב באמת לחלית
 שאין לה חלית. והוא גילוי נטע זו אור אחדותו הפשוטה ית"ש
 אשר יזכו לזה כל אלו אשר עבדו פעל כל זאת. ונטע עונג
 אור הוא לו ערך רבוב ועל כל הטובות והתפנוגים הגעשה
 מימות עולם ואין שום הגנה ותפיסה לעולם שונג האור הנפלא
 הזה וה' אלהים אשר רק הוא הפועל והמסבב לכל זה הנה הוא
 לבדו הכין דרכה והוא ידע את מקומה. וכתיב עין לא ראתה
 אלהים וזאת. יתעלה ויהנרך שמו הגדול לעולם ולעולמי עולמים:
**[אות ו'] והנה בדברינו הללו הבין מה שאנו רואין בסדר
 הגאון ית"ש שגם כל דבר אשר ענינו הוא**

רק ענין העדר וסילוק הנה נעשה ג"כ רק ע"י פעול ופעולה דוקא.
 כמו המות שהוא העדר החיים הרי היה לריך לכאורה שיפשה
 זה בלי שום שליח כלל ובלי שום פעולה כלל כי הרי כל שריית
 הגשמה בהגוף והרכבתה יחד הרי הוא רק בגזרה ואינו מן הטבע
 כלל כי הרי הגשמה הוא המיד שואף ומשחוקק לעלות למעלה למקור
 מחבתה. ונתינתה בהגוף הוא ירידה גדולה אללה כי אין לה שייכות
 שם כל גוף ומותר והגוף הוא לה רק כמאשר וביח הכלל וכל
 ישיבתה בהגוף הרי הוא רק בגזרה והוא באור השגחתו ית"ש שהוא
 נשמתו דכל נשמתין והוא המעמיד אותה בתוך הגוף כל ימי קיומו.
 וא"כ הרי לריך שיהא תכלויות ההנהגה בזה. שבבוא עם פקודתו
 דכל איש יסלק את אור השגחתו ממנו וממילא תשוב הרוח אל
 האלהים אשר נתנה ולמה היה לריך לייסד על זה כל שלוח ומלאכי
 מות. וכן הוא קשה ער"ו במקרא שכתב ס"פ וארא כי פתח
 שלחתי את יד ואלך איתך ואת עמך בדבר ותכחד מן הארץ. הרי
 מה לריך הוא ית"ש לשליחות יד בזה להכחידו מן הארץ. יסלק
 את השגחתו ממנו מלמיהו וממילא יחד ויאבד. וכן ער"ו בישיבה
 ל"ו. ואל מלאך ה' ויכה במחנה אשור מאה ושמונים ומחמה אלף.
 למה היה לריך לשלוח מלאך לזה. יסלק את השגחת אור חיותו
 מהם ויהמו ממילא. וכן אמרו באמת במדרש הגעלם פ' וירא קט"ו
 ע"א. הסתיר פניך יבהלן וכו' מכאן שאין הקב"ה עושה רעה לשום
 אדם אלא כשאינו משגיח בו הוא כלה מאליו דכתיב הסתיר פניך
 יבהלן חוקף רוחם יגועון וגו' וא"כ תשלת רוחך יבראון כו'
 ע"ש. ודברי מדרש הגעלם היה הרי הוא תמוה לכאורה כי הרי
 נודע שכל מיתה הוא לפועל ע"י מלאך ושליח על זה וכתיב בזה"ק
 הרומה קט"א ע"א. כל מחין דעלמא כלתו מחין ע"י דמלאכא
 מחבלא דאיהו מלאך המות. בר אינין דמהין בארעא קרישא לא
 מחין על ידיו אלא ע"י דמלאכא דרמתי. והרי לנו כי כל המיתה
 הוא לפועל ע"י שליח ומלאך והוא פשוט ונדע מכל דברי ר"ל.
 אמנם כונת המדרש הוא משום שהרי אמרו (בשבת כ"ה ובזה"ק
 בראשית כ"ז ע"ב וכן הוא בויק"ר בחוקתי פ' ל"ז סימן א') כי

אין מיתה בלא חטא ואין יסורים בלא עון. והגם דבגמרא אריות
 שם מכל הנהו דמינו בעשיו של נחש אמנם בזה"ק הנה אמרו
 באמת כי בכל בני אדם אין מיתה בלא חטא לבר מאינו דמינו
 בעשיו של נחש [ומה גם כי הרי ע"פ סוד עמיו של נחש שמכר
 הארץ ל' בספר וזכר הרקיע דף ס"ט הנה לא פליגי בגמרא והזה"ק
 כלל וכולם מודים דכל מיתה הוא רק. ע"י חטא דוקא ע"ש ומבין
 בנקל] וא"כ הרי אותו החטא ועון שומד ורובה תמיד להקטם ממנו
 ורובה להמיתו חוקף אלא שהקב"ה הוא נושא עון ומצניח עליו
 לרחמה. ואינו מניח להקטיגור להמיתו וכתיב הרמ"ק ז"ל והוא
 בסוף ספר חסד לאברהם בביאור מדת נושא עון. כי הרי אין
 לך מעשה האדם שלא יברא משמית. וכמאמרם ז"ל העושה עבירה
 אחת קונה לו קטיגור אחד. והרי אותו הקטיגור שומד לפני
 הקב"ה ואומר פלוני עשאי ואין לך בריה שיחייבים בעולם אלא
 בשפשו של הקב"ה. והרי המשמית הוא שומד לפניו וטובע חוט
 ולעקב כמה יחייבים הרי הדין נותן שיאמר הקב"ה איני זן משמיתים
 שלך ילך אלא מי שעשאו ויתפרנס ממנו והרי היה המשמית יורד
 מיד וטול נשמתו ונענש עליו כפי עשאו עד שיבטל המשמית ההוא.
 ואין הקב"ה עושה כן אלא נושא וסובל העון. וכמו שהוא זן את
 העולם כולו כן זן ומפרנס המשמית ההוא. עד שיהיה אחד מנ'
 דברים או שישוב החוטא ההוא בתשובה ויעכלהו ויבטלהו בסיטופו.
 או יבטלהו ביסורין ומיתה. או ילך בגיהנם ושם יפרע חובו.
 והיינו שאמר קין גדול שני מנשוא כו' ע"ש. חכו שאמר המדרש
 הגעלם כי בבוא עם פקודתו הנה מסיר הקב"ה את השגחתו והוא
 כלה מאליו. ור"ל ע"י המלאך המשמית האורב עליו תמיד. וכתיב
 הסתיר פניך יבהלן כי כשאינו מצניח בו שילט עליו העון והעונג
 ומימותו. וכתיב בזה"ק פ' ויגש ר"ח סע"ב ע"ש. אבל עכ"פ
 הוא כי כל מיתה אינו נמשך בהעדר וסילוק החיים אלא ע"י
 פעולה ומליצות. והיינו ע"י שליח ומלאך שהוא מלאך המות. וכן כתב
 הראב"ד ז"ל בהקדמת ספר יצירה דף ה' ע"ב ושם ע"ג. כי כח
 ההקרא מות אינו העדר החיים אלא שאלוהי עזר עליו גזירת מות
 או כרת. הנה האויב שהוא בעל החוב של העבירה אשר בסיבתו
 יתחייב מיתה. הורם את הליטרות של החיים הגמכותין מן שם
 המפורש. וכתיב ואלהם הדברים ביה' אלהים כו'. ע"ש בארובה
 ושם עוד דף ו' ע"ב. וא"כ הרי קשה לכאורה ר"ל כי למה סדר
 הקב"ה כ"ו בהנהגה שגם כל הדברים אשר הם היפך הפעולה
 והמליצות והם היו יכולים להעשות ג"כ רק בסילוק רצון והשגחתו
 ית"ש לבד. הנה גם הם סדר אותם שילבו ויעשו ג"כ רק ע"י
 פעולה ומעשה דוקא. וער"ו תמלא כמה קוסיות בכמה ענינים
 שבמורה כמו ועברתי בארץ מצרים והכתי כל בבור. כי למה היה
 לריך לעבור שם ולהכות אותם. יסלק אור חיותו מהם וממילא
 יתמו ויכרתו. כי הרי רק הוא ית"ש מחיה את כל החיים באורו
 ורצונו וכשמפסיק מלשלח את הארתו בזה ימותו ממילא. וכן ער"ו
 קשה ג"כ בענין קריעת ים סוף. במאי דכתיב ויולך ה' את הים
 ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים למרבה ויבקעו המים.
 כי למה היה נלרך לרוח קדים עזה לזה הלוא נודע הוא שכן טבעת
 כל המליצות בכלל ובפרט ותכונה כל אחד בכל מה שהם. הנה
 שימדים כולם תמיד רק באור רצונו הגושא וסובל את הכל ומבואר
 ומקיימם על כל מליצותם וטבעם ותכונתם בכל עם קיומם. וע"ד
 הגשמה אשר כל תכונה וכחות פעולות הגוף הוא לשולט רק על
 ידה. וכתיב הרמב"ם ז"ל במורה ח"א פ' ס"ט. דלך נקרא
 הקב"ה בפי הפילוסופים. בשם העלה ראשונה וסבה ראשונה לכל
 המליצות כולו ולא קראו אותו בשם פועל סהם. משום שהוראת
 עלה וסבה הוא. שכל עמידתם וקיומם לעולם הוא רק בשפשו תמיד
 והוא סבתם בכל עניניהם לעולם. שהוא ממשך העמידה וההחמה
 בהם בשפשו ית"ש תמיד. וענין השפט הנה אמר שם במורה ח"ב
 פ' י"ב. שכל ענין השפט הנמשך מהמשפיע. ענינו הוא כי אין לו
 לד מיוחד שימשך ממנו. וכן זולתו המקבל את השפט. אינו מקבל
 אותו דרך לד מיוחד. אלא שמתלו הוא טובע ולפל הברדים הוא
 מרוה וכן לא נמשך בעת בלתי עם אלא שפעולתו הוא תמיד כן
 ככל מה שנוגע לעמיתים והמליצות וכן לכל המקייים שבו. ולך

קרא